

der et Hensyn, som man heller ikke maa glemme, og det er, at det her ikke blot drejer sig om det økonomiske Spørgsmaal, men tillige om, hvorvidt en Forfatter skal finde sig i, at det Arbejde, han har udført, bliver fuldstændig maltrakteret af en eller anden litterær Styverfænger, som jaar fat deri og giver det en Form, som Forfatteren paa ingen Maade kan være tjent med. Det er en bekendt Ting, at der er rene Uhyrer af Oversættelser, hvori der ikke blot er enkelte Fejl, men saadanne fuldstændige Forvrængninger af Forfatterens Tanke og Form, at det maa være ham modbydeligt at se det udkomne under hans Navn. Det maa tit være ham en hel Lidelse, forekommer det mig. En Mand har virkelig Krav paa at blive sikret imod, at man saaledes forvrænger hans Værk, ikke at tale om, at han ogsaa har Krav paa i det mindste i 10 Aar at faa det Honorar derfor, som han efter Omstændighederne vil kunne faa. I øvrigt skal jeg ikke komme nærmere ind paa Sagens Realitet. Jeg har væsentlig villet begrunde min Stilling, begrunde, hvorfor jeg har sat de Betænkkeligheder til Side, som jeg før har udtalt over for Tilslutningen til Bernerkonventionen.

Alberti: Det Vædringsforslag, jeg har tilladt mig at stille, tilsigter at umuliggøre Danmarks Tilslutning til Bernerkonventionen. Efter min Opfattelse vilde det nemlig være til stor Skade for vort Land, om en saadan Tilslutning fandt Sted, og de Grunde, der ere anførte for, at man aligevel skulde gøre det, ere for mig paa ingen Maade saa klare, at de skulde føre til, at man fremtidig skulde paatage sig saadan Skade og Tab. De Grunde, der anføres i saa Henseende, ere jo navnlig to, paa den ene Side, at det skulde være usømmeligt over for udenlandske Forfattere at oversætte deres Værker uden at betale dem Bederlag derfor, paa den anden Side, at vi skulde skulde være indenlandske Forfattere at staffe dem denne Retsbeskyttelse i Udlandet, naar det kunde lade sig gøre. Jeg anerkender ingen af disse Grunde som fyldestgørende. Det skulde være usømmeligt over for udenlandske Forfattere at oversætte deres Værker. Det skulde altsaa være, fordi der tilkom dem en naturlig Ret til selv at bestemme over disse Værkers Skæbne, ogsaa inden for vort Lands Grænser, en Ret, der jo atter og atter er bleven støttet paa, at der skulde tilkomme en Forfatter Gjendomsret over hans Landsværk, en Opfattelse, som ogsaa er gjort gældende her i Salen i Dag af den ærede Ordfører, og som har fundet Tilslut-

ning fra den højtærede Kultusminister. Det undrer mig noget at høre denne Opfattelse komme frem igen, da den moderne Retsopfattelse, netop den selvsamme, som paabe-ræbes i Lovforslagets Anmærkninger og af Udvalgets Flertal i dets Betænkning, og netop hævdet ved den samme Videnskabsmand, som har affattet det foreliggende Forslag, kommer til det Resultat, at man ingenlunde kan sammenligne den saakaldte litterære Gjendomsret med den almindelige Gjendomsret, og at Udtrykket „den litterære Gjendomsret“ i Virkeligheden er et fejlt og misvisende Udtryk, der har givet en fejl Forestilling om, hvad der i Virkeligheden er indeholdt i denne Ret; og naar jeg ser paa Sagen i Almindelighed, kan jeg heller ikke se, hvorledes man med nogen Føje kan sammenligne disse to Arter af Rettigheder. Ved et Landsværk er Forholdet jo netop det, som er blevet fremhævet her i Salen ikke blot i Dag, men ogsaa ved tidligere Lejligheder, at det kun er selve den Form, hvori Værket foreligger, som er Forfatterens; de Tanker, de Ideer, som indeholdes i Værket, ere for en stor Del Tanker og Ideer, som findes rundt omkring i hele Samtiden, og som ere hele Samfundets Gje og ere tilvejebragte gennem lange Tider, ofte gennem mange Generationers Arbejde paa at naa saa vidt. Det er erkendt ogsaa fra deres Side, som holde fast paa den saakaldte litterære Gjendomsret i dens yderste Konsekvenser, at det er kun denne Form, som er Forfatterens egen. Men ved den almindelige Gjendomsret er Forholdet jo et ganske andet. Medens altsaa en Forfatter kan hente sit Stof, hvor han vil, og deraf kan bygge sit Arbejde og give det den Form, han vil, vilde det gaa den Smeder meget ilde, som gik ind i Skoven og huggede et Træ for at lave Borde og Bænke deraf. Det vilde være en for ham meget uheldig Gjendomsret, han vilde erhverve til den ydre Form, han gav dette Træ. Jeg antager, at dette lille Eksempel vil tilstrækkelig vise, at vi her staa over for to Forhold, som i Virkeligheden slet ikke kunne sammenlignes; men selv om man vil se bort fra dette, og selv om man med Vold og Magt vil sammenholde disse to Forhold, vil der deraf ingenlunde følge, at man uden videre skulde behandle dem paa en og samme Maade. Thi ligesom Gjendomsretten i Almindelighed ikke opretholdes for de enkelte Individuers Skyld, som i Øjeblikket besidde en Gjendom, men kun fordi man mener, at Gjendomsrettens Opretholdelse virker til Fremme af Civilisationens og Samfundets Udvikling og er til Menneskehedens Gavn i